

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

2 жовтня 2025 року

Біла Церква

2025

УДК 636.09'06

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Краютієне І., доктор.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Власенко С.А., д-р вет. наук.
Козій Н.В., канд. вет. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Комарова Н.В., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 2 жовтня 2025 р. Білоцерківський НАУ. 78 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Srednik et al. Veterinary and Animal Science. 2017 Vol. 7. No 25. P. 45–48. DOI:10.4142/jvs.21062.

4. Pumipuntu N.P., Witawat T.G., Narisa C.H., Pornphan D.K. *Staphylococcus spp.* associated with subclinical bovine mastitis in central and northeast provinces of Thailand. Peer J. 2019. Vol. 7. No 32. P. 67–82. DOI:10.7717/peerj.6587.

5. Gabli Z.O., Djerrou Z.U., Gabli A.D., Bensalem M.H. Prevalence of mastitis in dairy goat farms in Eastern Algeria. Veterinary world. 2019. Vol. 12. No 10. P. 1563–1572. DOI:10.14202/vetworld.2019.1563-1572.

6. Kmen V.U., Čuvalová A.P., Stanko M.B. Small mammals as sentinels of antimicrobial-resistant *staphylococci*. Folia microbiologica. 2018. Vol. 63. No 5. P. 665–668. DOI:10.1007/s12223-018-0594-3.

УДК: 615.322:582.683.2

АРТЕМЕНКО І.В., аспірант, **ЗОЦЕНКО В.М.**, канд. вет. наук, **ОСТРОВСЬКИЙ Д.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОРМОВІ, ФУНКЦІОНАЛЬНІ ТА ЛІКУВАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ РИЖІЮ ПОСІВНОГО

Насіння рижію посівного (*Camelina sativa*) багате на біологічно активні сполуки зокрема полі ненасичені жирні кислоти. Метанольний екстракт рижію проявляє бактерицидну і фунгіцидну активність.

Ключові слова: Рижій посівний, кормові, функціональні, лікувальні, антимікробні властивості.

ARTEMENKO I.V., postgraduate student, **ZOTSENKO V.M.** candidate of veterinary sciences, **OSTROVSKY D.M.** candidate of veterinary sciences

Bila Tserkva national agrarian university

FEED, FUNCTIONAL AND MEDICINAL PROPERTIES OF CAMELINA SOW

The seeds of *Camelina sativa* (*Camelina sativa*) are rich in biologically active compounds, in particular polyunsaturated fatty acids. The methanol extract of *Camelina* shows bactericidal and fungicidal activity.

Keywords: Red sow thistle, fodder, functional, medicinal, antimicrobial properties.

Заборона використання антибіотиків в якості стимуляторів росту тварин спонукала вчених всього світу до пошуку альтернатив (замін) природних ресурсів, багатих на активні сполуки, що мають корисний вплив на здоров'я тварин. Такими біоактивними сполуками, що становили інтерес, є поліненасичені жирні кислоти (ПНЖК), особливо W-3 та W-6 (ПНЖК), антиоксиданти, флавоноїди, вітаміни та мінерали. Риб'ячий жир та лляна олія є одними з найвідоміших джерел ПНЖК, які мають вплив на імунні медіатори і діють протизапально і антимікробно [1,с.3].

Camelina sativa – зазвичай відома як рижій посівний або іноді “дикий льон” чи “несправжній льон”, має схожий жировий склад з лляним насінням і може бути потенційною альтернативою льону. Рижій посівний високостійкий до грибкових захворювань, здатний конкурувати з бур'янами і має короткий вегетаційний період. Ця рослина з низькими вимогами до складу ґрунту і кількості вологи. Насіння цього виду висівається на найбільшніх ґрунтах, де не ростуть інші рослини.

Камеліна – однорічна рослина. Відомі як ярі, так і озимі форми. Висота стебла рижію коливається від 50 до 90 см для ярих форм та від 20 до 120 см для озимих. Озимі форми висівають у вересні, а ярі на рубежі березня та квітня. Рижій дає врожай на рівні 1,2-2 т/га, озимий 1,8-2,3 т/га. Сучасний споживач віддає перевагу продукції з органічних ферм вимогами до якої відповідає рижій [2,с.4].

Насіння олійних культур в тому числі і рижію відіграють важливу роль у годівлі тварин і птиці. Адекватне доповнення раціонів кормовими добавками в основному макухами чи шротами покращує продуктивність, а також забезпечує добробут тварин. Завдяки високому вмісту білку, ліпідів та незамінних амінокислот олії є основним джерелом енергії мають високу калорійність серед усіх поживних речовин у раціоні. Вони можуть покращити засвоєння поживних жиророзчинних вітамінів та активізувати використання споживаної енергії.

Завдяки своїм функціональним властивостям включення в раціон насіння олійних

культур дозволяє уповільнити проходження кормів через шлунково-кишковий тракт і таким чином покращити процеси метаболізму. Вони діють як природні в'язучі речовини, емульгатори або текстуризатори у гранульованих кормах, поліпшуючи процеси травлення.

Насіння ріжю містить 55,2 % ПНЖК, насичених кислот 34,6 %, мононенасичених жирних кислот 34,6 % [3, с.2].

Включення насіння ріжю чи льону у раціон птиці не змінювало кількість мікроорганізмів родів *Lactobacillus* та *Enterococcus* у мікробних популяціях тонкого відділу кишечника, однак було відзначення збільшення кількості *Bifidobacterium spp.*

Біфідобактерії прилипають до слизової оболонки кишечника та виробляють ферменти, які розщеплюють муцин, що покращує герметичність слизової оболонки. Одночасно автори відмічають відсутність бактерій кишкової палички у сліпій кишці та клоаці [4,с.3]. Таку антимікробну активність насіння ріжю можна пояснити високим вмістом ПНЖК, антибактеріальні властивості яких підтверджені документально і є загальновідомим фактом.

Метанольні екстракти отримані з насіння ріжю проявляли антибактеріальну активність до грампозитивних, грамнегативних бактерій, а також мікроскопічних грибів [5,с.2]. Бактерицидна і фунгіцидна активність метанольного екстракту свідчить про чутливість тестованих мікроорганізмів до камалексину, фітинової кислоти, глюкозиналату, які входять до складу насіння ріжю посівного [6,с.2].

Аналіз доступних літературних джерел стосовно біологічної активності насіння ріжю свідчить про необхідність подальших детальних досліджень його кормових, функціональних і лікувальних властивостей для встановлення потенціалу та оптимізації використання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Usman I., Saif H., Imran A., Afzaal M., Saeed F., Azam I., Afzal A., Ateeq H., Islam F., Shah Y. A., Shah M. A. Innovative applications and therapeutic potential of oilseeds and their by-products: An eco-friendly and sustainable approach // *Food Science & Nutrition*. – 2023. – Vol. 11, № 6. – P. 2599–2609. – DOI: 10.1002/fsn3.3322.
2. Raziei Z., Kahrizi D., Rostami-Ahmadvandi H. Effects of climate on fatty acid profile in *Camelina sativa* // *Cellular and Molecular Biology*. – 2018. – Vol. 64, № 5. – P. 91–96. – DOI: 10.14715/cmb/2018.64.5.15.
3. Bayat A. R., Kairenius P., Stefański T., Leskinen H., Comtet-Marre S., Forano E., Chaucheyras-Durand F., Shingfield K. J. Effect of camelina oil or live yeasts (*Saccharomyces cerevisiae*) on ruminal methane production, rumen fermentation, and milk fatty acid composition in lactating cows fed grass silage diets // *Journal of Dairy Science*. – 2015. – Vol. 98, № 5. – P. 3166–3181. – DOI: 10.3168/jds.2014-7976.
4. Zając M., Kiczorowska B., Samolińska W., Kowalczyk-Pecka D., Andrejko D., Kiczorowski P. Effect of inclusion of micronized camelina, sunflower, and flax seeds in the broiler chicken diet on performance productivity, nutrient utilization, and intestinal microbial populations // *Poultry Science*. – 2021. – Vol. 100, № 7. – Article 101118. – DOI: 10.1016/j.psj.2021.101118.
5. Kumar K., Gupta S. M., Arya M. C., Nasim M. In vitro antimicrobial and antioxidant activity of camelina seed extracts as potential source of bioactive compounds // *Proceedings of the National Academy of Sciences, India, Section B: Biological Sciences*. – 2017. – Vol. 87. – P. 521–526. – DOI: 10.1007/s40011-015-0631-9.
6. Kurasiak-Popowska D., Ryńska B., Stuper-Szablewska K. Analysis of distribution of selected bioactive compounds in *Camelina sativa* from seeds to pomace and oil // *Agronomy*. – 2019. – Vol. 9, № 4. – Article 168. – DOI: 10.3390/agronomy9040168.

УДК 619:579:616–078:637

МУСІЄЦЬ І.В., аспірантка, **РУБЛЕНКО І.О.**, д-р вет. наук, **РУБЛЕНКО С.В.**, д-р вет. наук, професор

ГОРБАТЮК О.І.* канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

**Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики і ветеринарно-санітарної експертизи*

БАКТЕРІАЛЬНІ ПАТОГЕНИ У РИБОГОСПОДАРСЬКИХ ВОДОЙМАХ: ДІАГНОСТИКА, РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ТА ПРОФІЛАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ

У роботі представлено результати дослідження бактеріальних патогенів, що спричиняють інфекційні захворювання у риб у прісноводних рибогосподарських водоймах. Проведено ідентифікацію збудників, оцінено ефективність лабораторної діагностики та вивчено антибіотикочутливість. Серед видового складу виділених ізолятів бактеріальної етіології встановлено переважання бактерій родів *Aeromonas*, *Pseudomonas*,